



на 500, а другій половині на 550, а в V. класі 65 процент на 350, 20 проц. на 400, а 15 проц. на 450 річно, то надвишка потрібного на се видатку винесла би після докладного обчислення 215.350 зл. Піднесене платні учителям сих обох найнижчих класів 1000 зл., винесло би разом 430.700 зл. збільшеного видатку річного. А якби до того учителям V. класів, що не мають мешкання in natura, признати 10 проц. додатку на мешкане, який мають всі учителі вищих класів, то надвишка додатку з сего уступу виносила би 33.280 зл. Отже разом получше биту учителів вимагало би збільшення видатку о 463.980 зл. річно.

Однак краєва Рада шкільна застерегла ся рівночасно, що таке або подібне збільшене видатку на поправу учительської платні не могло бути на перешкоді сему, щоби загальний видаток на школи, навіть із здержанем закладання нових шкіл, наріс в найближчих літах внаслідок таких причин:

а) З видатку предмінованого на платні учителів обтягає ся тепер в бюджеті 16 проц. Титулом інтеркалярий процент сей незвичайно високий, повстав лиш для того, що богато посад учительських тепер в необсадженіх, або обсадженіх нижче платними учителями без кваліфікації. Однак відповідно до приросту іспитованих учителів, що виходять з семинарій, сей проект на інтеркаляри буде безнастінно меншати, поки дійде до природної границі. А в міру сего буде рости видаток.

б) Величезний згорт фреквенції в школах давніше заложених спонукує власти шкільні творити там надетатові класи, а відтак замінити їх на етатові. Сеї акції ніяк не можна здергати, бо она виходить не лише з обовязуючого закона, але она й конечно потрібна, коли наука шкільна має принести який небудь хосен.

Системізоване етатових класів мусить також — по думці краєвої Ради шкільної — поступити наперед, коли кваліфіковані учителі не мають десятки літ оставати ся на надетатових посадах, в чім справді робило би ся їм велику кривду. Однак згорт видатку з сего титулу не дасть ся з гори обчислити, хоч з року на рік він більшає!

в) В тісній звязі з сею організацією єсть заміна численних шестикласових шкіл в біль-

ших містах на виділові школи, так дуже потрібні для нашого краю, на що вже поклав вагу Сойм в резолюції на остатній сесії. А школи виділові спонукують множити посади і підвищувати платні учителям найвищих класів, після обовязуючого закона. Надвишка видатку з сеї причини, вправді повільна і розложена на літа, в кождім случаю винесе кілька десятків тисяч зл.

Отже для тих трьох причин, шкільний бюджет зростає і мусить рости з року на рік на підставі теперішнього закона і вже без цієї зміни, а через те доля учителів помала але безнастінно поправляє ся.

В теперішніх відносинах не можна, на жаль, і говорити про законодатне поліпшене видатку учителів, бо на слідуючий рік з причини зміни закону о закладаню і удержуваню школ краєвих, фонд піклування буде значно обтяжений.

## Перегляд політичний.

Дня 2. грудня 1898 року мине 50 літ, як Є. В. Цісар вступив на престол Австрії. Віденські промислові сфери рішили тепер в справі обходу сих важливих роковин, просити всі виділи краєві, щоби на найближчу конференцію вислали своїх відпоручників. Ся конференція відбудеться у Відні дні 9 с. м. у краєвого маршала Долішної Австрії. Галицький Віділ краєвий висилає на сю нараду заступника маршала Антона Хамца і послів Давида Абрагамовича та Щепановського.

На вчерашнім пирі в честь Кола польського, урядженім віденськими учасниками прогулки на виставу у Львові, були іп. Міністри Фалькенгайн, Пленер, Яворський, Майдейский, ціла президія палати, Гогенварт, Рус, Кінбург, Билинський, Роман Потоцький і і. Перший тоаст підніс п. Хлюмецький на честь Є. В. Цісаря. Відтак п. Гогенварт пив на здоровле галицьких послів, п. Залеський на честь тих, що дали пир, щоби прязнь не минала ся, п. Рус на розвій Галичини і т. д. Забава тривала до пізної ночі.

В Раді державній прийняли дні 7 с. м. проект удержання декотрих земельниць моравських, ческих і шлеских — і раджено дальше над законом карним. П. Пуркгардт нарікав, що вязні не виходять з вязниць поправлені і жадав скасування кари смерті. П. Гагендорфер радив завести кару тілесну для молодців пізше 18 літ, різок для жінок, а патиців для дорослих мужчин до 25 року. Внесено се із съміхом відкинено.

Nowa Reforma одержала важну вістку з Варшави: Скоро Гурко вернув з Петербурга, зараз видав розпоряджене до всіх губернаторів, щоби остро наказали всім католицьким епископам не починати нічого без повідомлення губернаторів. Кождий епископ з окрема відніс ся до міністра справ внутрішніх і Гурко дістав таку телеграму з Петербурга: „З розказу царя прошу вас не мішати ся до справ католицького духовенства і не відавати ніяких розпоряджень до него. Дурнovo“. Кажуть, що Гурко вже певно подав ся о димісію.

## Новинки.

Львів дні 8 грудня.

— Іменовання. Старшим контролером митовим іменованій Осип Піцнер, управителем митовим Вільгельм Деблессем, касиєром мит. Віктор Седлячек, контролером мит. Адам Струсинський, Волеслав Кірхнер і Людвік Скурський; офіциалами мит. Едмунд Чайковський, Стан. Лукашевич, Осип Кобервайн, Кароль Якубський, Іван Лехицький, Ізраель Вайсброд і Володислав Піонтковський; управителем уряду мит. Стан. Концкий, Кентролючим асистентом мит. Стан. Очковський; поборцями мит. Іван Свобода, Гугон Хайсер, Мечислав Блонарович і Едмунд Топерцер, в кінці асистентами мит. Евген Білецький Казимир Рот, Володимир Бермес, Гнат Бляшке і Михайло Сентир.

таку дівчину, котра має всі прикмети, щоби стати розумною, але треба брати єї ще перед тим, як стане розумною!

— Велика шкода, що ви завчасу стали такою.

— Як би пізніше, було би нам обоїм потім зле.

— Атже наперед не можете знати!

— При такім вчинку, котрий робить ся лише раз, добре числиги ся зі всіми некористними обставинами, бо такі обставини все скоріше трафляють ся, ніж добри.

— Коли би всі держали ся сеї засади, то ніхто нічого не робив би.

— Стілько тисяч людей попало в нещастя, почавши якусь роботу з нерозвагою, а ми з того не мали би бути мудрі?

Против сего Макс не мав що сказати. Помовчавши хвилю спітав: — Чи справді вічо вже не зможе вас видобути з зимої півніці розуму до теплого життя?

До теплого життя! Сі слова вразили Льоля мимоволі, але она перемогла себе, навіть засміяла ся з такого чудного порівняння і відповіла твердо: „Нічо!“

— По що ж ратували ви мені жите, коли знов єго забираєте? — спітав Макс скоро і встав.

— Які ви засліплени! Атже я вам вдруге виратувала жите.

— В дуже дивний спосіб.

— Тепер ви гніваете ся на мене, що не пристаю на вашу думку, а коли-б я пристала, то ви для того ненавіділи би мене в будущності.

— Щораз лучше кажете! Про кого ви маєте гірше поняття, чи про себе чи про мене? — питав ся гірко і почав гладити свій циліндр.

Вказуючи на сю єго роботу, Льоля замітила: — Майте розум і вигладіть щапину

свого настрою; тоді можемо ми бути даліше добрими приятелями, як досі.

— Може ще й жінку мені найдете? — спітав Макс з глумом.

— Чому ні? Коли найду відповідну....

— І за се мусів би я може потім вам відплатити ся і найти чоловіка? — глузував собі даліше.

— Дякую вам дуже гарно. Ви ще готові вибрати собі таку, як перший раз! — засміяла ся Льоля.

— Дуже гарно! — Я зі свого боку дякую вам за охоту, не трудіть ся, бо то не придасть ся на нічо.

— Хто знає!

— Я знаю. Коли вже на се зійшло, то буду таким упертим, як ви. А тепер будьте здорові.

Осивидно зворушений вибіг з хати, не попрашавши ся навіть з Льолею. Она глянула за ним і задумала ся: — А таки так мусіло бути! — шепнула мимоволі.

— Недостачу, яка повстала через те, що Макс перестав ходити до Льолі, відчула она сильно; але сьвідомість, що зробила так, як треба, додавала їй сили і спокою. Аж пізніше страшно їй стало, коли дізнала ся, який вплив мала на него єї відмова. Від сестри его довідала ся, що нараз зробив ся таким гуляцьким, що тої радості життя у него аж за Богато і простити єї годі. Дома журили ся, чого так нараз розволочив ся, не знали причини такої зміни і не знали, чим би єго відвчити від того.

Льоля напав великий страх. Думала, що зробила найлучше, а тимчасом завела его на ховзку дорогу. Що таке могло стати ся, її на думку не приходило.

— Які ті мужчини непосидючі! Зараз потребую чимсь задурити ся, коли їм що не поведе ся, а тимчасом „слаба“ женщина мусить перемагати свій біль на самоті дома —

зітхала Льоля у тишні. Она чула, що повинна була й тепер помогти Максові, але як? ще не знала. Але тут пригадала собі гомеопатичний спосіб лічення і нашла для Макса лік.

— Треба Макса оженити, ось що! — сказала єго сестри.

— Легко казати, та тяжко зробити! — відповіла сестра. — Богато знаю паяночок, та не нахожу відповідної.

Льоля принесла свій альбум і обі женихини стали переглядати фотографії, говорили про прикмети даних осіб і вкінці рішали, що кождий чогось недостає. Вже трохи не втратили надії, переглядаючи портрети, коли підконець нашли ще не запхану фотографію молодої дівчини, що своїми темними очима розумно дивила ся на сьвіт.

— Отся була би добра! — сказала сестра Макса, котрій паяна подобала ся.

Льоля згодила ся з нею; она знала сі дівчину близше і богато похвалила чула на неї. Она собі звичайна, але добре вихована, добре вивчена, пильна і господарна, весела, хоч без забав обійде ся, на моду не зважає, але гарно прибрать ся таки любить, ані трошку не в кошеткою і має добрє серце. Більше гарних прикмет годі й жадаги, — казала Льоля — чи гроши має, думаю, що Максові на тім не залежить, бо сам заможний.

— Спробуймо щастя! — рішили обі.

Постановили, що лапка на Макса має бути добре скована; не треба ему ані згадувати про женитбу і про поміч Льолі при тім.

Льоля приняла ся в дипломатичний спосіб вислідити положеня у матері сії дівчини і нашла єго добром. Відтак познакомила Льоля вирану дівчину з сестрою Макса, а сестра вже постарала ся, що Макс на виході з бюрі стрітів їх обі разом на улици. Гарна дівчину вподобала ся ему і він підвів сестру і єї знану дорогу.

Початок був добрий, а продовжене щораз

— Презенту на Штетаничі в еп. львівській одержав о. Ксеноф. Роздільський тамешний завідатель, а на Збоїска коло Львова о. Евген Гощовский.

— Загальний збір членів філії „Просвіти“ в Самборі відбувся дні 29 листопада при членій участі інтелігенції сівітської і духовної, селян і міщан. О 10 год. відбулося засідання філії заупокійне богослужене за бх. п. Омеляна Огоновського, голови товариства. В богослуженню взяла участь кроме прибувших членів товариства також місцева інтелігенція а. о. Фр. Рабій, катехит дівочої школи, виголосив гарну проповідь о заслугах покійного як сівіщенника і Русина. О год. 1 з полуночі зійшлися члени товариства на збори в приходстві місцевім. Поступнім елові заслужені голови п. Слюзара, який вказав ціль зборів і представив зібраним відкоручника центрального видлу п. К. Паньковського, обняв провід збору о. декан Козаневич. Потім п. Теодор Білецький мав відчитати засудах і праці пок. Омеляна Огоновського, і вказав, що Русини вайшішу окажуть почесть покійному, коли будуть горнутись під пралор, який держав покійний непохитно через довгі дні. Відтак о. Фр. Рабій відчитав справоздане з діяльності видлу за рік минувший, о розвою читань і о стані каси. Опісля наступив вибір нового видлу, до котрого вийшли пп.: В. Слюзар, Т. Білецький, судия Танчиковський, о. Фр. Рабій, контролер Захаряєвич, Стакура і Максим Федак, які заслужені заслужені пп.: Вод. Хлопецький, Бережницький і Ілля Кульчицький. Полагодивши ще кілька важливих справ і внесень, підніс о. декан Козаневич многа літа Е. В. Цісареві, а присутні грімко відсівали — і на тім збір скінчився. Видл філії уконституувався вибираючи пп.: В. Слюзара головою, Т. Білецького секретарем, о. Рабія касиром а Захаряєвича контролером.

— Стягане одногульденових хот іде з незвичайним успіхом. Цілий обіг тих пот виносять тепер лише 19·7 мільонів зл., отже за чотири місяці стягнено їх 38·12 мільонів т. є. 70 проц. всіх одногульденовок. Свого часу підносилися голоси, що стягане хот стрітеть на поважні трудності, бо публіка не схоже їх віддавати га че радо буде приймати срібні гроши, однако, як видно, ті побоювані не оправдалися і вже

вскорі паперові одногульденовки зникнуть. Срібних гроши в гульденах і коронах видав австрійско-угорський банк від липня до тепер на 35 мільонів зл. Якщо стягане згаданих хот буде так даліше поступати, то надіються ся, що оно скінчить ся значноскоршче, ніж велить закон, т. є. перед 30 червня 1896 р.

— Забобони причину убийства. В Ясах ставали недавно перед судом два хлоцці 7-літній Лянг і трохи старший Чіобану, які в кинули в керничу дволітні дитину. Хлоцці оправдувалися тем, що они хотіли, аби посухи не було, і для того вточили дитину. В Румунії в звичай кидати під час посухи глиняну фігуру в керничу. Сей звичай поганський має ніби-то переблагати божків води. Хлоцці не мали глиняної фігури і вточили дитину. Суд увільнив Лянга, бо ще дитина, а Чіобану засудив на рік дому поправи. За дитину мають родичі хлоцці заплатити 200 „чєї“.

— Шайка розбійників напала дні 2 с. м. на одну родину в селі Дорпа-Кандрені в повіті кімпілонськім. Вечером сего дня до дому жінки Герсона Гохштедта, якого не було дома, зайшло кілька розбійників. Один з них убив на місци жінку Гохштедта сокирою. Другий убив так само 12-літній доньку, а третій дволітнього синка. В хаті було ще 6 літній синок Гохштедтів; той так сковався в ліжку, що розкійники его не змітили. Відтак перекинули цілу хату і найшли ще 12 зл., з котрими утекли. Гохштедт був тимчасом у сусіда; коли прийшов до хати, застав три трупи. Жандарми уважили вже кілька підозрінних осіб.

— Вдова по 11 мужах. В місцевості Пет в Валії було незвичайне весілля. Вдова по номершім торік юкари виходила замуж за богатого власника дібр, а сей муж їй був уже дванадцятим з черги. До пятнадцяти літ поховала она 11 мужів, з котрими звиділа цілий сівіт. Подивляти треба відважного дванадцятого чоловіка, що не налякався такої вдови. Она має тепер лише 40 літ.

— Жертви підлоти. Парижани займаються ся тепер дуже живо трагічною смертю молодого подружжя, а іменно знаного в Парижі професора ліцею і його прекрасної жінки, що вийшла за него тому кілька місяців. Вернувшись з ліцею, без пайменчої причини, професор убив жінку і викинув через вікно з третього поверху на улицю, а від

так і сам скочив за нею та погиб па місці. Трудно було здогадати ся, яка причина сеї драми; думали, що професор збожевомів; тимчасом в кишенні у него найшли лист і за сим листом дійшли ось до того. В тім письмі доносив хтось професором, що его молода жінка ему невірна, а жив з іншим мужчиною: на ім'я ему так і так Професор не вважав на то, що лист не був підписаний, тільки в приступі гніву убив жінку і себе. Слідство виказало, що жінка професора була зовсім невинна, і він жив собі з нею прикладно та гідно. Дальше показалося, що чоловік, який написав такий нікчемний лист, сам був обдуруваний своєю жінкою, а що свого суперника боявся, то хотів спонукати професора, щоби на нім піместився. І до сего ужив такого підлого способу. Тепер Парижани жадають, щоби суд покарав того нікчемного чоловіка, що лист писав.

## ТЕЛЕГРАМИ.

Лондон 8 грудня. Хінський надавичайний посол для перетрактаций мирових іменовано Детрінга, але правительство японське не згодилося на се.

Париж 8 грудня. Помер ту Фердинанд Лессенс, той що перекопав канал Суез в часі від 1859 до 1869 року. По тім славнім єго вчинку завязалося, як звістно, товариство що хотіло перекопати шийку панамську, та звістно, що се товариство розбилось, а на старого і славного Лессенса впала неслава. Він родився в р. 1805, отже прожив 89 лт.

Прага 8 грудня. В Мшени під Прагою напали опришки на дім презеса Сокола Гуліціоса і убили єго разом з жінкою. Гуліціос був чесний патріот. В р. 1892 був у Львові разом з Соколами.

Відень 8 грудня. Шеф секції в міністерстві просвіти др. Рітнер іменований таїним радником; так само шеф секції в міністерстві справедливості др. Краль.

## Рух поїздів залізничних

важливий від 1 липня 1894, після львівськ. год.

## ВІДХОДЯТЬ ДО

	Послішний	Особовий
Кракова	3·00	10·4
Підволочиськ	6·44	3·20
Підвол. Підзам.	6·58	3·32
Черновець	6·51	10·51
Стрия	—	10·26
Белзя	—	9·56

## ПРИХОДЯТЬ З

Кракова	3·08	6·01	6·46	9·36	9·36	-
Підволочиськ	2·48	10·06	6·23	9·46	-	-
Підвол. Підзам.	2·34	9·	9·23	5·55	-	-
Черновець	10·16		7·11	8·13	1·03	2·28
Стрия			9·23	9·10	12·46	-
Белзя	—		8·24	5·21	-	-

Числа підчеркнені, означають цорічну від 6 год. вечера до 5 год. 59 мін. раз

В інформаційній бюрі ц. к. австр. залізниць державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперія) продався білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматі кишенневім і дається інформація в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відні (I. Johannengasse 29) уділяється устних або писемних пояснень в справах служби на ц. к. австр. залізницях державних. О скілько підручники залізниць, можна там же засягнути інформацій що до решти австро-угорських і заграницьких залізниць

За редакцію відповідає Адам Коховецький

лучше. Макс являється щораз частіше у сестри, заставав там часто молоду панючку, а панючка й повзакомився з її родиною. Скорі замітила Лолья по незвичайно більшую красу і дівчину, по значущих поглядах її очей, що до її сердечка добула ся та сила, що сівіт зворує і підносить. Любов сеї невинної дівчини мусіла тим лекше вплинути користно на Макса, що гуляти по ночах та волочити ся ве лежало в єго натури.

Чи навязане Лольою знакомство розвивалося, мала она нагоду переконати ся, бо від часу до часу бачила в домі дівчини гарні букети цвітів, — а про що донька мовчала, сим чванила ся горда мати.

Коли відтак одного дня з радістюм лицем війшла дівчина у комнату Лольї, і не сказавши слова, пригорнула її до серця, що у неї сильно било ся, Лолья зміркувала зараз, що єї плян удався.

Відтак прийшов день, коли Лолья стояла разом з іншими людьми в церкві та дивила ся, як єї товариш забави присягав любові своїм судженям. Раз пролегла їй думка через голову: „Там могла би тепер ти стояти“ — але й зараз спіткала себе: „Чи виглядав би він тоді так щасливо, як тепер?“

Лолью просили на весілі, та она не пішла; не хотіла Максови нагадувати минувшини. І пізніше радувала ся тільки здалека щасливим подружжем.

## IV.

По році несподівано явився у Лольї Макс. Був заклопотаний і зворушений, але гордий і щасливий.

— Аж тепер я дізнався, які ви велико-душі — сказав він і поцілував її перший раз в руку. — Щоби вам за се подякувати, просив би я вас в імені своєму і жінки, щоби ви були ласкаві наймолодшій горожанці сівіта дати ім'я моєї давної товаришки забави.

Лолья замкнула двері і взяла ся до роботи, якою не могла робити без зворушення. Она шила та приготувала всяку дрібну а симішну одежду, з чого духи її дому дивувалися та поважно хігали головами.

В день уродин малої Лольї явилася хрестна мама з великою скринкою, з якою на відомих поглядах цікавої дитини виняла велику ляльку в рожевій батистовій сукні. Дитина з радості не могла всидіти та плескала в руки. Сукня ляльки була вправді зроблена не після найновішої моди, — чого на щастя дитина ще не розуміла — але то була та сама сукня, в якій лялька так колись подобалася малому Максові, теперішньому щасливому батькові. До давніх виправи ляльки додала Лолья кілька новітніх тоалет.

Молоді родичі зовсім не думали гнівати ся за ту „історичну“ ляльку, або глузувати собі з того; проти чого тішилися, що дарунок мав таке значення.

Так аж тепер нашла Лолья добре руки для своєї ляльки.

